

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XXIII. Vtrum affirmaverit homines sola fide iustos effici.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A erat Spiritus, falso concludit neminem potuisse dicere Dominum Iesum in Spiritu sancto; quamvis enim nondum datus fuisset Spiritus sanctus larga illa & mirabili missione, qua Apostolis infusus est in Pentecoste, datus tamen fuerat alio modo viris iustis ante Christi ortum, & dum inter homines ageret, & postquam in caelum se recepit. Praeclara est Augustini de ea re dissertatio Tractat. 32. in Iohann. ubi ostendit quid postremam hanc inter Spiritus sancti missionem, aliaque superiorum temporum interlit. Igitur quum Christum negavit Petrus, etsi nondum datus fuisset Spiritus sanctus solenni illa & aspectabili missione qua in Pentecoste contigit, suppetebat ipsi tamen gratia divina, per Spiritum sanctum erogata, qua Christum neglecto mortis periculo poterat profiteri. Ferri ergo non potest quod subiicit Origenes: *Propterea non erat possibile, neque illum talem Petrum tunc Iesum confiteri, nec tamen reprehendendus erat non confitens Iesum.* Nec a Petro solum tunc abfuisse putat Spiritum sanctum, sed adfuisse etiam Spiritum, Spiritus hujus inimicum quem iis impertitur Deus, quos ope sua subleuare vult, docet idem Tom. 12. in Matth. p. 299, 300.

XXII. Verumtamen licet aliquando diuinis non posse mandatis obtemperari definire visus sit, contrarium tamen occidit Hom. 9. in Iosue: *Amen, inquit, tibi videtur inter mulieres existimandus ille vir, qui dicit: Non possum obseruare quae scripta sunt, vendere quae habeo, & dare pauperibus non possum. . . . cetera similia quae mandantur, qui dicit implere non possum, quid tibi videtur aliud, quam inter mulieres, quae nihil virile possunt, esse numerandus?* & Tom. 14. in Matth. p. 365, 366, & 371. unumquemque dicit impetrare posse a Deo donum castitatis, quamvis unicuique concessum non sit. Repugnat praeterea supra a nobis expensum dogma,

C quo iustos ἀπαθείε esse tradit; nam cum ex variis testimoniis, ipsiusque etiam Hieronymi auctoritate probauerimus in hoc errore versatum Origenem, quomodo alteri huic, quem investigamus, adherere potuit, mandata Dei omnia ne vix quidem seruari posse? nam si seruari mandata non possunt, nemo potest mandatis non refragari, ac nemo proinde potest non peccare. Quae cum ex aduerso opposita esse videantur, sic conciliata ab illo fuisse suspicor, ἀπαθείε quidem esse iustos homines ac perfectos, posse eos non peccare, diuinis legibus parere posse; reliquos vero homines praecipua omnia seruare non posse: nam illud Origenis proprium fuisse tradidit Hieronymus, impossibile esse humanam a principio usque ad mortem non peccare naturam: & rursum esse possibile, cum se aliquis ad meliora conuerterit, ad tantam fortitudinem pervenire, ut ultra peccare non possit. Petrum autem vel nondum fuisse perfectum

Hieronym.
Proam.
Dial. adv.
Petag.

D accepit, cum Christum negavit. accepto autem sancto Spiritu fuisse perfectum & ἀπαθείε, vel propter firmatam iurejurando Christi vaticinationem de futuro ipsius peccato, peccatum vitare non potuisse. Quod autem ait: *Quoniam necesse erat fieri quod predictum erat a Iesu,* ab Interprete profectum fuisse putem, nam Origenes Tom. 3. Comment. in Genes. aliter sentit. Verba eius sunt: *ὁ δὲ ἐπεὶ ἔγνωσεν, ὅτι ἂν ἔτι γινεῖται ἐμελλόν, ἔγνωσεν. Ἐπεὶ οὖν δὴ*

E *ἔτι ἔτι τὸ πάντως ἔσται, ἔτι οὐκ ἔμελλεν εἶναι, ὡς ἀδελφὸν ἐξ ἑαυτοῦ τὸ πρῶτον ἔσται, ἔτι δὲ ἔμελλεν εἶναι. ἔτι γὰρ ἔμελλεν, ἐπὶ ἀποδείξεως ἰσχυρῶς ἐσθλοῦ τῶν ἁγίων, ὅτι πάντα ἔμελλεν ἰσχυρῶς ἐσθλοῦ ἔσται.* Sequentia quoque eodem faciunt. Commodam etiam admittunt explicationem qua subnexa sunt in eodem Commentario in Matthaum, fieri non potuisse ut Petrus non peccaret. postquam vaticinium suum iurejurando, Amen, Christus confirmavit. Nam

F *ἔτι, fieri posse, duplici modo enuntiare Graece potuit Origenes: ὅσον τὸ ἐξ, & ὁ δυνατὸν εἶναι.* quorum prior excludit necessitatem, & cum libertate ad opposita, ut loquuntur, consentit; posterior vero necessitatem includit, & libertatem excludit. Distinctionis huius argumentum arcesso è libr. 2. contra Celsum; ubi sic de ejusdem Iudae prodicione, & Christi vaticinio loquitur: *ὅτι οἷον τὸ λέγειν ὅτι ἔγνωσαν ὡς ἀποδείξεως, μὴ ἀποδείξεως, ἔτι δὲ ἐμελλεν εἶναι ἀποδείξεως, μὴ ἀποδείξεως.* Quasi dicas: nullo modo futurum erat. At paulo inferius sic habet: *ἔτι ὅσον τὸ ἐξ τῆς ἀποδείξεως τὸ δυνατὸν εἶναι, ἀπὸ τῆς ἀποδείξεως, δυνατὸν ὅσον τὸ ἐξ τῆς ἀποδείξεως, ἔσται τὸ ἐμελλόν εἶναι τὸ ἐξ τῆς ἀποδείξεως, ἔτι δὲ ἀποδείξεως ὅτι ὁ ἀποδείξεως ἔσται τὸ δυνατὸν εἶναι ἀποδείξεως, ἔτι δὲ ἀποδείξεως, οἷον τὸ ἐξ τῆς ἀποδείξεως, τὸ ἐξ τῆς ἀποδείξεως, ἔσται τὸ ἀποδείξεως, ἔτι δὲ ἀποδείξεως, ἔσται τὸ ἀποδείξεως.* & libr. 7. Commentar. in Epistol. ad Rom. Non ergo quia Propheta praedixerunt, idcirco prodidit Iudas; sed quia futurum esset proditor, ea

Magd.
Cent 3. c. 10.

XXIII. Patet etiam reprehensionibus locus Origenis è libr. 3. in Epistol. ad Rom. in quo exemplis & rationibus demonstrare nititur sola fide, absque ullis operibus Legis, hominem iustum effici, juxta illud Apostoli Rom. 3. 27, 28. *Vbi est ergo gloriatio? exclusa est, Per quam legem factorem? Non, sed per legem fidei. Arbitramur enim justificari non inem per fidem, siue operibus Legis.* At certum est tamen de justificationis initiis ibi disserere Origenem, non de progressu ejus & augmento, cum sine operibus otiosa est fides; adeo ut ita sit intelligendus, posse aliquando hominem, qualis latro fuit, Christi in extremo supplicio socius, sola fide justificari, nullo etiam accedente opere bono; quando scilicet faciendi eius data

non est facultas, vel occasio: Initium namque justificari à Deo, ait Origenes libr. 4. sequente, A
fides est quæ credit in justificantem: & hæc fides cum justificata fuerit, tamquam radix inbre suscepto ha-
ret in anime solo, ut cum per Legem Dei excoli ceperit, surgant in ea rami qui fructus operum ferant.
Non ergo ex operibus radix iustitiæ, sed ex radice iustitiæ fructus operum crescit: & paulo superius:
Iam sane considerabis, si ut de fide dictum est, quia reputatum est ei ad iustitiam, ita & de alijs virtuti-
bus dici possit, quia verbi gratia misericordia unicuique reputari potest ad iustitiam, aut sapientia, aut
scientia, aut mansuetudo, & humilitas, vel certe si omni credenti fides ad iustitiam reputetur. Tum in
 Rom. 4. 18. Puto quod prima salutis initia, & ipsa fundamenta. fides est: profectus vero & augmenta
 adificij. spes est: perfectio autem & culmen totius operis, charitas. Idem Tom. 16. in Matth. p. 448.
 fidem absque operibus similem esse dicit ficui à Christo arefactæ, quæ folia tantum absque
 fructibus ostentabat. Itaque postquam probare conatus est sola fide hominem effici ju- B
 stum, absque operibus Legis, priore loco libri 3, in Epist. ad Rom. statim subiicit: *Sed for-*
tassis hæc aliquis audiens resolvatur, & bene agendi negligentiam capiat, siquidem ad justificandum
fides sola sufficiat. Ad quem dicemus quia post justificationem si injuste quis agat, sine dubio justificatio-
nis gratiam spernit: & postmodum: Quod si requirat aliquis curiosus, si qui ex fide justificantur, per
quem justificantur, licet fortassis multa in hoc curiositas videatur, tamen convenienter dicere possumus
quod qui ex fide justificantur, initio ex fide sumpto, per adimplerionem bonorum operum consummantur; &
qui per fidem justificantur, à bonis operibus exorsi, per fidem summam perfectionem accipiunt. Qua-
 nam ergo fide scripserunt Magdeburgenses Origenem justificationis fontem fecisse bona

Magdeburg.
 Cont. 3. c. 10.

XXIV. De peccato originis ab Adamo in homines propagato non una est Iprensis C

Episcopi adversus Adamantium querela. Is Tom. 1. libr. 6. cap. 17. postquam Origenem
 fallus est de peccato originis à Catholica Ecclesia dissentire neutriquam videri, Pelagianis
 tamen, ut de ea re falsa opinarentur, portam aperuisse dicit. Mox è libro 5. Commenta-
 riorum ipsius in Epist. ad Rom. præcipua colligit capita, quibus doctrinam ejus super hoc
 argumento contineri putat; quæ singulatim, sed paucis examinabimus. Primum hoc est;
 1. Rom. 5
 14. Mundum, in quem peccatum intrasse docet Apostolus per peccatum Adami, terrenos esse
 homines: 2. Mortem quæ in omnes pertransit, mortem esse animæ, non corporis: 3. Mor-
 tem illam non pertransisse in omnes, sed in multos, qui nempe actu peccaverunt: 4. Non
 in omnes regnasse mortem, sed in eos duntaxat qui peccaverunt in similitudinem prava-
 ricationis Adæ: 5. Non omnes homines, sed multos unius delicto peccatores fuisse effe- D
 ctos: 6. Christum plures ad vitam reduxisse, quam Adamum ad mortem: 7. Adamum esse
 formam futuri, quia peccati ipsius exemplar imitantes, peccatores effecti sunt. Observa-
 tum autem velim ante omnia, ab Origene hæc ἀλλήλοεικός fuisse proposita, non ὁμοει-
 κής definita; antequam enim ad ea accedat, explicato literæ sensu; Videamus nunc, inquit,
 quid etiam interior habeat intellectus. Quod ex ipsius opinionum inconstantia & diversitate
 clarius etiam sese prodet. Nam primum quod attinet, postquam terrenos homines & re-
 bus terrenis dedit, allegorice Mundum esse dixit, in quem peccatum intravit, Mundum
 deinde aliter exponit, eoque significari docet terrenum hunc locum, in quo homines habitant;
 vel terrenam & corporalem vitam, in qua mors habet locum; cui mundo, hoc est terrena vitæ crucifixos
 se dicunt sancti & mortuos. Non multo autem inferius alia habet: Videtur mihi, inquit, quod E
 illam ætatem quæ nondum ad capacitatem rationis accessit, non tam homines quam Mundum appellave-
 rit. Altera querela hæc est, dixisse Origenem mortem quæ in omnes homines pertransit,
 mortem esse animæ, non corporis. Fateor mortem illam passim accipi ab eo pro morte
 peccati, sed, ut reliqua, allegorico sensu: cujus mortis mortem corpoream umbram ap-
 pellat, quia quocumque illa inceserit, hæc necesse est subsequi, velut umbram corpus; atque idcirco
 mortuum fuisse Christum, quia pro nobis factus est peccatum. At mortem illam, quam
 regnasse ab Adam usque ad Moysem ait Apostolus Rom. 5. 14. mortem corporis, & def-
 centium ad inferos non semel interpretatur Origenes libr. 5. in Epist. ad Rom. puta cum
 ait: Quomodo sane, vel quæ condemnatio in omnes homines venerit videndum est: & sufficere fonsi-
 tan potest, secundum simplicem expositionem, ut dicamus condemnationem esse communem hæc mor- F
 tem quæ omnibus venit, & venit, etiamsi iusti videantur. Existimavit ergo Origenes non pec-
 catum solum, quod mors est animæ, sed mortem etiam corpoream in omne genus huma-
 num per Adami lapsum fuisse transmissam, quod Synodi Tridentinæ Decreto penitus
 consentaneum est. Id Iansenius, velut à se dissentiens, minime dissimulat Tom. 1. libr. 3.
 cap. 15. Tertia criminatio talis est, censuisse Adamantium; Mortem illam quæ in omnes,
 juxta Paulum Rom. 5. 12. pertransit, in multos tantum pertransisse, qui nempe actu pec-
 caverunt. Cui criminationi quarta connexa est, visum fuisse ipsi, mortem illam de qua
 Paulus Rom. 5. 14. non in omnes regnasse, sed in eos duntaxat, qui peccaverunt in simi-
 litudinem prævaricationis Adæ. Utrobique mortem peccati intelligit: ac proinde pendet
 hinc quoque quinta accusatio, affirmasse ipsum; Non omnes homines, sed multos unius

Conc. Trid.
 Sess. 5. Can.
 21.